

Κομάντος "Άγγλοι και "Ελληνες Στρατιωτικοί" τήν νύκτα τῆς 12ης πρός τήν 13ην Σεπτεμβρίου 1942, έκαυσαν περί τά 20 "Αεροπλάνα έν τῷ "Αεροδρομίω Καλάθου-Ρόδου και προδοθέντες υπό: τοῦ Σάββα Παπαδοπούλου τοῦ Νικολάου έν Μαλώνας Ρόδου υπ' αριθ. 1 Πράκτορος τῶν "Ιταλῶν συνελήφθησαν υπό τῆς "Ιταλικῆς "Αστυνομίας και ἄλλοι μέν έτυφεκίσθησαν ὡς ὁ Νικόλαος Σάββας και ἄλλοι έφυλακίσθησαν ὁ δέ τροφοδοτήσας τοὺς Κομάντος "Αγροφύλαξ τότε Παῦλος Μουστακίλης τοῦ "Εμμανουήλ έν Μαλώνας ὡς και ὁ υποβοηθήσας τήν ἀπόκρυφιν τῶν Κομάντος Μιλτιάδης Παπαγεωργίου τοῦ "Εμμανουήλ έφυλακίσθησαν εἰς "Ιταλίαν. Τήν ὁρᾶσιν τοῦ Παπαδοπούλου ἐγώ ὁ "Ιωάννης Καίλιακῆς τοῦ Νικολάου δέν τήν ἐγνωρίζω κατ'ατήν ἐποχὴν τῆς προδοσίας, ἀμυδράς μόνον ὑποψίας εἶχα διότι εβλεπα τόν Παπαδόπουλον νά εἰσέρχεται ἐλευθέρως εἰς τήν Καζέρμαν τῆς Μαλώνας και νά εἶχε σχέσεις μυστηριώδεις μέ τόν τότε Διοικητὴν τοῦ Σταθμοῦ Καραμυτιέρων "Αρχαγγέλου Μαραχιῶλον Καρότσι, έν τοῦ ὀκοῦ και ὁ προδότης εἶλαβ' μέχρι σῆμερα τό παρεκθύμιον Καρότσις.

"Όταν ἀπλευθερώθῃ ἡ Ρόδος, τό Πάσχα τοῦ 1945 ἐγώ μετέβην εἰς Ρόδον και συνήνηθα έν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Δημοσιογράφου "Εμμανουήλ Καλαμείχη τοῦ Σάββα τόν έν τοῦ Χωρίου Μάσσαρι και γνωστόν μου "Αντώνιον Νεσγόν τοῦ Γεωργίου ἐπιτελοῦντα κατ'α τόν πόλεμον ὑπηρεσία κατασκοπέας τῶν "Άγγλων ἐξ Αἰγύπτου ὅπου διέμενε πρό τοῦ Πολέμου και ὑπηρετοῦντα ὡς "Ασυρματιστής εἰς τό ἔνωθεν τοῦ "Αεροδρομίου Καλάθου σκῆλατον στό Κιωτάρια. Τότε ὁ Νεσγός εἶχε μέγιστον κύρος και δύναμιν κατὰ τῇ "Αγγλικῇ Διοικίσει ἀπό/σου και εἰς συζητήσιν περί τῆς ὁράσεως τῆς κατασκοπίας έν Ρόδῳ εἶπεν εἰς ἐμέ "Αυτοῦμαι πολύ διότι ὄλα τά Χωριά τῆς Ρόδου ἔκαμαν τό καθήμιον των ὡς "Ελληνες ἡ Μαλώνα ὅμως ἐκεἶ στιγματισθῆ ὡς ἐπικίνδυνος εἰς τήν κατασκοπείαν και εἰς ὄλα τά σήματα έν τοῦ Στρατηγείου τῆς Μέσης "Ανατολῆς μᾶς συνίστων και μᾶς διέτασαν νά προσέχωμεν νά μήν κερνοῦμεν ἀπό τήν Μαλώναν διότι ἐκεἶ μετά τῶν ἄλλων πρακτόρων τῶν "Ιταλῶν ἦτο και ὁ προδότης Σάββας Παπαδοπούλος τοῦ Νικολάου ὁ ὅποιος ἐπρόδωσε και τοὺς Κομάντος "Αξ/κούς "Ελληνας και "Άγγλους ὅτι ὅποιοι έκαυσαν πλέον τῶν 20 "Ιταλικῶν "Αεροπλάνων εἰς τό "Αεροδρόμιον Καλάθου τήν νύκτα τῆς 12ης Σεπτεμβρίου 1942." Ἐμείνα ἀναυδος πρό τοῦ μεγέθους τῆς ἀκοναλύψεως ταύτης και διὰ τόν χαρακτηρισμόν τῆς Μαλώνας ὡς κέντρου προδοσίας και κερηκολοῦθου τήν μετέπειτα ὁρᾶσιν τοῦ Προδότη. Μετά παρέλευσιν ἔτους εἶδα τόν Παπαδόπουλον νά συνομιλῆ φιλικῶς μέ τόν Νεσγόν τόν ὅποιον ἐκράτει ἀπό τόν βραχίονα ὅπως συνειθίζεται μέ ὄλους ὅσους φοβεῖται και θέλει νά γοητεύσῃ. Τῶς πρώτας ἡμέρας και τά πρώτα ἔτη ἀπό τῆς ἀπελευθερώσεως οἱ ὑποστάντες έν τῶν "Ελ-

ληνικῶν φρονημάτων των πλείους ὑπὸ τῶν Ἰταλικῶν ἐξέλιπον διαπίστωση
τῆς δράσεως τῶν κροδοτῶν καὶ συναντήσασαι πρὸ 4 ἐτῶν τὸν Κορμόν ἐν Μάσ
σαρι κατῴρθωσα νὰ τὸν κάμω νὰ ἐκαναλάβῃ ἐνώπιον τοῦ Ἰωάννου Κούττη
τοῦ Σταματίου ἐκ Μάσσαρι ἐτῶν 38 καὶ τοῦ Ἐρμανουὴλ Καλαρκίχης τοῦ Γε-
ωργίου ἐτῶν 46 ψευροῦ κατοίκου Μαλώνας τὴν Ἱστορίαν περὶ τῆς κροδο-
σίας τοῦ Σάββα Πακαδοπούλου. Οἱ ἀκούσαντες τὴν ἀφήγησιν τοῦ Κορμοῦ
καὶ ἐγὼ ὑπεγράψαμεν τότε ἠπόμνημα ἐν εἰδει καταγγελίας καὶ τὸ ὑπεβά-
λαμεν εἰς τὸν κ. Σκοθραν Τζαγ/ρχην Σαρ/κῆς Διοικήτην τῆς ὑπηρεσίας Ἀλ-
λοδακτῶν καὶ καταδίκασε, ἀλλ' ἰδόντες ὅτι οὐκ ἐπιμνησθῆντο οἱ ἄρχιστοι
ἀπεμείναμεν μὲ τὴν κικρίαν τῆς διαφεύσεως τῶν ἐλατῶν τιμωρίας τῶν
κροδοτῶν ὑπὸ τῆς ἐλευθερωτρίας Ἑλλάδος.

Οἱ ἀναφερόμενοι μάρτυρες Ἰωάννης Κούττης, Ἰωάννης Καϊλακῆς καὶ Ἐρ-
μανουὴλ Καλαρκίχης ἐβεβαίωθημεν ὅτι προδότης τῶν Κορμότος καὶ ἔκασαν
τὰ Ἀεροπλάνα εἰς τὸ Ἀεροδρόμιον Καλάθου πτο ὁ Σάββας Πακαδόπουλος
τοῦ Νικολάου ἐκ Μαλώνας-Ρόδου παραστάντες εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ Μονομε-
λοῦς Πλημ/κείου Ρόδου Δίκην τοῦ Παύλου Μουστακίλη τὴν 26ην Σεπτεμ-
βρίου 1947 μηνυθέντος ὑπὸ Σάββα Πακαδοπούλου ἐπὶ ἐξυβρίσει διότι μετὰ
τὴν ἐπιστροφὴν ἐκ Μήσης Ἀνατολῆς οἰκου ὑπῆρται εἰς τὸν Στρατόν δια-
φυγῶν ἐκ τῶν Ἰταλικῶν φυλακῶν μετὰ τὴν κατάρρευσιν τῆς Ἰταλίας;
ἔμαθε παρὰ τῆς ἀδελφῆς του Χάριστος συζύγου Ἐκύρου Ἑλένης ὅτι ὁ Καρα-
μπινιέρης Μαρκόκοι ὅστις εἶχε συλλάβῃ τὸν Μουστακίλην καὶ τὸν εἶχε
βασανίσει τὸ 1942 μετὰ τὴν κροδοσίαν τοῦ Πακαδοπούλου, τῆς εἶπεν ὅταν
αὐτὴ τὸν συνῆντησε τὸ 1945 ἐν Μαλώνα νὰ ἐκτελῇ ὑπῆρσία μετὰ τοῦ Κων-
/νου Κάκα Σταθμάρχου Ἀρχαγγέλου ἐπὶ Ἀγγλικῆς κατοχῆς καὶ ὅπως ἔρη-
σε ἐναντίον του διὰ νὰ τὸν σκοτώσῃ, ὁ Μαρκόκοι τῆς εἶπε "Γιατί μὲ
βρίζεις καὶ τὰ εἶχες μὲ ἐμένα καὶ νομίζεις ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ αἰτιοστῆς
συλλήψεως καὶ κροδοσίας τοῦ ἀδελφοῦ σου; Ὁ Σάββας Πακαδόπουλος καὶ
τὸν εἶχαμε σκιοῦνον μας, αὐτὸς ἐπρόδωσε τὸν ἀδελφόν σου καὶ τοὺς Ἀγ-
γλους Κορμότος καὶ τοὺς ἐπίασσε ἐνῶ ὅταν ἐκάησαν τὰ Ἀεροπλάνα
ἐμεῖς ἐνομίζαμε πῶς τὰ ἔκαψαν οἱ ἐργάτες τοῦ Ἀεροδρομίου, ὁ Σάββας
Πακαδόπουλος ὅμως μᾶς ἔδωσε τέσ ἀστές πληροφορίες παραδῶσας σὲ ἐμᾶς
καὶ κουτιὰ μὲ τροφίμα προερχόμενα ἀπὸ τοὺς Ἀγγλους Κορμότος τὰ ὅποια
τοῦ ἔδωσαν ἐμπιστευτικῶς οἱ ἐυρόντες αὐτὰ Ψαράδες τῆς Μαλώνας εἰς τὴν
παραλίαν τῆς Μαλώνας Γνάλια.

Ὁ Μουστακίλης τὴν 23ην ἢ 24ην Αὐγούστου 1947 συναντηθεὶς μὲ τὸν Πα-
καδόπουλον ἐπετέθη κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐξύβρισε" ἄτιμον, προδότην,
σκιοῦνον καὶ αἷτιον τοῦ τυφεκισμοῦ τῶν Κορμότος. Ὁ Πακαδόπουλος
ζητήσας νὰ δικαιωθῇ διὰ μηνύσεως κατὰ τοῦ Μουστακίλη, ἐξημετέλεισθη ἐν
τῷ Δικαστηρίῳ ἐνώπιον τῶν Δικαστῶν ὑπὸ τοῦ Μουστακίλη, ὅστις ἐξέθεσεν

Γνωρίζω ὁ ὑπογεγραμμένος Ἐμμανουήλ Καλαμπίχης τοῦ Γεωργίου κάτοικος **Μάσσας** Μαλίνας-Ρόδου ἐτῶν 46 γαργός ὅτι τὴν νύκτα τῆς 12ης πρὸς τὴν 13ην Σεπτεμβρίου 1942 Κοράντος Ἄγγλοι καὶ Ἑλληνες Στρατιωτικοὶ ἔκαυσαν περὶ τὰ 20 Ἀεροπλάνα ἐν τῷ Ἀεροδρομίῳ Καλάθου Ρόδου καὶ προδοθέντες ὑπὸ Σάββα Παπαδοπούλου τοῦ Νικολάου ἐκ Μαλίνας Ρόδου ὑπ' ἄριθ. 1 Πράκτορας τῶν Ἱταλῶν συναλήφθησαν ὑπὸ τῆς Ἱταλικῆς Ἀστυνομίας καὶ ἄλλοι μὲν ἐτυφεκίσθησαν ὡς ὁ Νικόλαος Σάββας καὶ ἄλλοι ἐφυλακίσθησαν ὁ δὲ τροφοδοτήσας τοὺς Κοράντους Ἀγροφύλαξ τότε Παῦλος Μουστακίλης τοῦ Ἐμμανουήλ ἐκ Μαλίνας ὡς καὶ ὁ ὑποβοηθῆσας τὴν ἀπόφυξιν τῶν Κοράντος Μιλτιάδης Παπαγεωργίου τοῦ Ἐμμανουήλ ἐφυλακίσθησαν εἰς Ἱταλίαν. Τὴν δρῆσιν τοῦ Παπαδοπούλου ἐγὼ δὲν τὴν ἐγνώριζα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κροδοσίας ἀμυδρὰς μόνον ὑποφίας εἶχα διότι ἐβλεπα τὸν Παπαδοπούλου νὰ εἰσέρχεται ἐλευθέρως εἰς τὴν Καζέρμαν τῆς Μαλίνας καὶ νὰ ἐξη σχέσεις μυστηριώδεις μὲ τὸν τότε Διοικητὴν τοῦ Σταθμοῦ Παραμπινιέρων Ἀρχαγγέλου Μαρκετιάδου Καρότσι, ἐκ τοῦ ὁποῦ καὶ ὁ κροδότης εἴλαβε μέχρι σήμερον τὸ παρεκώμυον Καρότσις. Ὅταν ἀκλεθεθερῶθη ἡ Ρόδος, τὸ Πάσχα τοῦ 1945 ὁ Ἰωάννης Καϊλακῆς μού διηγήθη ὅτι μετέβη εἰς Ρόδον καὶ συνήντησε ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Δημοσιογράφου Ἐμμανουήλ Καλαμπίχη τοῦ Σάββα τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Μάσσαρι καὶ γνωστὸν του Ἀντώνιον Νεσγόν τοῦ Γεωργίου ἐκτελοῦντα κατὰ τὸν Πόλεμον ὑπηρεσίαν κατασκοπείας τῶν Ἀγγλων ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἦτο ἐμπιστος ἐξ Αἰγύπτου ὅπου διέμενε πρὸς τὸ Ἰσραήλ καὶ ὑπηρετοῦντα ὡς Ἀστυρματιστῆς εἰς τὸ ἔνωθεν τοῦ Ἀεροδρομίου Καλάθου σφέλαιον σφάκι Σιατάρια. Τότε ὁ Νεσγός εἶχε μέγιστον κῦρος καὶ δύναμιν παρὰ τῇ Ἀγγλικῇ Διοικήσει ἀπὸ/σου καὶ εἰς συζητήσιν περὶ τῆς δράσεως τῆς κατασκοπείας ἐν Ρόδῳ εἶπε εἰς αὐτόν: Ἀποῦμαι πολὺ δεῖν ὅτι εἴλα τὰ χωριά τῆς Ρόδου ἔκαμαν τὸ κερθικὸν ταν ὡς Ἑλληνες ἢ Μαλῶνα ὅπως ἐχει στιγματισθῆ ὡς ἐπικίνδυνος εἰς τὴν κατασκοπείαν καὶ εἰς ὅλα τὰ σήματα ἐκ τοῦ Στρατηγείου τῆς Μέσης Ἀνατολῆς μᾶς συνίστων καὶ μᾶς διέτασαν νὰ προσέμην νὰ μὴν κερνοῦμε ἀπὸ τῆ Μαλῶναν διότι ἐκεῖ μετὰ τῶν ἄλλων κερκτόρων τῶν Ἱταλῶν ἦτο καὶ ὁ κροδότης Σάββας Παπαδοπούλος τοῦ Νικολάου ὁποῖος ἐπρόδωσε τοὺς Κοράντους Ἄγγλους καὶ Ἑλληνες Ἀξ/μούς οἱ ὁποῖοι ἔκαυσαν πλεον τῶν 20 Ἱταλικῶν Ἀεροπλάνων ἐν τῷ Ἀεροδρομίῳ Καλάθου τὴν νύκτα τῆς 12 Σεπτεμβρίου 1942". Ὁ Καϊλακῆς ἐμεινεν ὄφρωνος πρὸ τοῦ μεγέθους τῆς ἀποκαλύψεως ταύτης καὶ διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς Μαλῶνας ὡς κέντρου κροδοσίας καὶ ἐζήτησε ἰσχυραίαν ἵνα κἀμὴ τὸν Νεσγόν νὰ ἐκαναλάβῃ ἐνώπιον μαρτύρων τὰς καταγγελίας του κατὰ τοῦ κροδότη. Πρὸ 4 ἐτῶν συνηνητήθημεν μετὰ τοῦ Νεσγοῦ ἐν Μάσσαρι ἐγὼ, ὁ Ἰωάννης Καϊλακῆς τοῦ Νικολάου καὶ ὁ Ἰωάννης Κούττης τοῦ Σταματίου ἐκ Μάσσαρι

καί ὁ Καίλακης ὑπενοθύσασι εἰς τὸν ἑσπέρου τὴν καλαιάν Ἱστορίαν
περὶ τῆς προδοσίας τοῦ Παπαδοπούλου καταβροχθασε νά τόν κάμη νά ἐπανα-
λάβη ἐνώπιον ἡμῶν τὰ λεχθέντα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δημοσιογράφου Καλα-
μπίχη. Ἐπεβάλαμεν τότε ἡμεῖς οἱ ἀκούσαντες τὴν Ἱστορίαν καί ἄλλοι
ὑπόμνημα ἐν εἶδει καταγγελίας εἰς τόν κ. Εκούραν Ταγ/ρχην Χωρ/κῆς
διοικητὴν τῆς ὑπηρεσίας Ἀλλοδαπῶν καί καταδιώξεως ἄλλὰ διεφεύθησαν
οἱ ἐλπίδες μας ὅτι θάβτιμωρεῖτο ὡς δοσίλογος ὁ Προδότης Παπαδόπουλος
τὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1947 καίστην μετὰ τοῦ Ἰωάννου Καίλακη εἰς τὴν
ἐνώπιον τοῦ Μονομελοῦς Πλημ/κείου Ρόδου Δίκην τοῦ Παύλου Μουστακέλη
μηνυθέντος ὑπὸ τοῦ Σάββα Παπαδοπούλου ἐπὶ ἐξυβρίσει διότι μετὰ τὴν
ἐπιστροφὴν του ἐκ Μέσης Ἀνατολῆς οὐκ ὑπηρετεῖ εἰς τὸν Στρατόν, δια-
φυγῶν ἐκ τῶν Ἱταλικῶν φυλακῶν μετὰ τὴν κατάρρευσίν τῆς Ἱταλίας,
ἐραθε κατὰ τῆς ἀδελφῆς του Χάριστης Ζυζύγου Σκύρου Ἑλένης ὅτι ὁ Καρ-
μπινιέρης Μαρκόκοι ὅστις εἶχε συλλάβη τὸν Μουστακέλην τὸ 1942 μετὰ
τὴν προδοσίαν τοῦ Παπαδοπούλου ὅταν αὐτὴ τὸν συνήντησε τὸ 1945 ἐν Μα-
λώνα νά ἐκτελῇ ὑπηρεσίαν μετὰ τοῦ Κων/νου Κάκα Σταθμάρχου Ἀρχαγγέλου
ἐπὶ Ἀγγλικῆς κατοχῆς καί ἔρηψε ἐναντίον του νά τόν κτυπήσῃ, ὁ Μαρκό-
κοι τῆς εἶπε "Γιατί μέ βρούεις καί τὰ ἔχεις μέ ἐμένα καί νομίζεις ὅτι
ἐγώ εἶμαι ὁ αἴτιος τῆς συλήψεως καὶ προδοσίας τοῦ ἀδελφοῦ σου;
Ὁ Σάββας Παπαδόπουλος πού τὸν εἶχαμε σκιοῦνο μας, αὐτός ἐπρόδωσε τὸ
ἀδελφόν σου καί τοὺς Ἀγγλους Κομάντος καί τοὺς ἐπίλασσε ἐνῶ ὅταν
ἐκάησαν τὰ Ἀεροκλάνα μας ἐμεῖς ἐνομιζαμεν πῶς τάξισαν οἱ ἐργάτες τ
τοῦ Ἀεροδρομίου, ὁ Σάββας Παπαδόπουλος ὅμως μᾶς ἔδωσε τέσ σωτῆς πλη-
ροφορίες παραδῶσας σέ ἐμᾶς καί κουνιῶ μέ τρόφεμα προερχόμενα ἀπὸ τοῦ
Ἀγγλους Κομάντος τὰ ὅκοιτα ἀπέσκασε ἀπὸ τοὺς ἐρόντας ἀπὸ τὰς Ἰαβάδας
τῆς Μαλώνας εἰς τὴν παραλίαν Φιάλια. Ὁ Μουστακέλης 1947 τῷ 1947 συν-
ναντηθεῖς μέ τὸν Παπαδόπουλον καί μένεα κείων κατ' αὐτοῦ διὰ τὰς συμ-
φορὰς πού ἐκαθεν ἐκ τῆς προδοσίας του ἐπετέθη κατ' αὐτοῦ καί τὸν ἐξώβρι-
σε" ἄτιμον, προδότην, σκιοῦνο καί ἔπεισαν τοῦ τυφεκισμοῦ τῶν Κομάντος.
Ὁ Παπαδόπουλος ζήτησε νά τιμωρήσῃ τὸν Μουστακέλην καί νά δικαιωθῇ
διὰ μνησίσεως κατὰ τοῦ Μουστακέλη, ἐξητελείσθη ἐν τῷ Δικαστηρίῳ ἐνώπιον
τῶν δικαστῶν ὑπὸ τοῦ Μουστακέλη ὅστις ἐξέθεσεν ἐν λεκτομερεία τὴν-
προδοσίαν του καί ἐβεβαιώθημεν οὕτω παραστάντες εἰς τὴν Δίκην τῆς 26
Σεπτεμβρίου 1947 ὅτι ὁ Σάββας Παπαδόπουλος τοῦ Νικολάου ἦτο προδότης
τῶν Κομάντος καί ἐν γένει κράκτω τῶν Ἱταλῶν.

Ὁ Μάρτυς ἑστὸν προδοσίας καί ἐξυβρίσεων ἐκ τῶν τῶν ἑσπέρου
νὰ καταλάβη ἐνώπιον ἡμῶν καί καταγγέλλει τὴν κατὰ τοῦ προδότη,
ἡμῶν τῶν ἀκουσθέντων μετὰ τοῦ ἑσπέρου ἐκ τῶν τῶν ἑσπέρου, ὁ ἑσπέρου
καί τῶν τῶν ἑσπέρου καί ὁ ἑσπέρου καί τῶν τῶν ἑσπέρου ἐκ τῶν τῶν ἑσπέρου

Οί υπογεγραμμένοι Έμμανουήλ Κουμπλῆς τοῦ Ἰωάννου ἑτῶν 48 ἐκ Μάσσαρι Ρόδου καί Ἰωάννης Πλάτσης τοῦ Ἀραλάμπους ἑτῶν 30 ἐκ Μαλώνας, βεβαι-
οῦμεν δι' ὄρκου ὅτι τὴν 8ην ἑσπερινὴν ὥραν τῆς 28ης Ἰουνίου 1954 ἐβρέ-
θεθέντες εἰς τὸ Παντοκράτειον τοῦ Ἰωάννου Καϊλακῆ τοῦ Νικολάου ἑτῶν
40 κατοικοῦ Μαλώνας Ρόδου, ἠκούσαμεν τὸν Ἰωάννην Καϊλακῆν νά διηγῆται
καλαιάν Ἱστορίαν περὶ τοῦ Προδότου τῶν Κομάντος Ἀγγλων καί Ἑλλήνων
Στρατιωτικῶν οἵτινες τὴν νύκτα τῆς 12ης πρὸς τὴν 13ην Σεπτεμβρίου
1942 ἔκανσαν περὶ τῆς 20 Ἀεροκλάνα ἐν τῷ Ἀεροδρομίῳ τῆς Καλάθου καί
προδοθέντες ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ 1 Πράκτορος τῶν Ἰταλῶν Σάββα Παπαδοπούλου
τοῦ Νικολάου ἐκ Μαλώνας, συνελήφθησαν ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν καί ἄλλοι μὲν
ἐτυφεκίσθησαν ἕως ὁ Νικόλαος Σάββας καί ἄλλοι ἐφυλακίσθησαν, ὁ δὲ
τροφοδοτῆς τοῦ Κομάντος Ἀγροφύλαξ τότε Παῦλος Μουστακέλης τοῦ
Ἐμμανουήλ ἐκ Μαλώνας ἕως καί ὁ ὑποβοηθήσας τὴν ἀπόκρυψιν τῶν Κομάντος
Μιλτιάδης Παπαγεωργίου τοῦ Ἐμμανουήλ ἐφυλακίσθησαν εἰς Ἰταλίαν.
Τὴν ὁρᾶσιν τοῦ Παπαδοπούλου ὁ Ἰωάννης Καϊλακῆς ὅν τὴν ἐγνώριζε κα-
τὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κροδοσίας, ἀμυδρᾶς μόνον ὀφείας εἶχε, διότι ἐβλεπε
τὸν προδότην νά εἰσέρχεται ἐλευθέρως εἰς τὴν Καζέρμαν τῆς Μαλώνας καί
νά ἔχη σχέσεις μυστηριώδεις μὲ τὸν τότε Διοικητὴν τοῦ Σταθμοῦ Καρα-
μπινιέρων Ἀρχαγγέλου Μαρχειάλον Καρότσι τοῦ ὀκοίου καί ὁ προδότης
ἔλαβε τὸ παρεκπύνημον Καρότσις.

Ὅταν ἀπλευθερώθη ἡ Ρόδος, τὸ Πάσχα τοῦ 1945 ὁ Ἰωάννης Καϊλακῆς μετέβη
εἰς Ρόδον καί συνήντησεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Δημοσιογράφου Ἐμμανουήλ
Καλαμπῆχη τοῦ Σάββα, τὸν ἐκ τοῦ Κυρίου Μάσσαρι καί γνωστὸν τοῦ Ἀντώ-
νιον Νεσγόν τοῦ Γεωργίου, ἐκτελοῦντα κατὰ τὸν πόλεμον ὑπηρεσίαν κατα-
σκοπείας ὑπὲρ τῶν Ἀγγλων μεθ' ὧν συνεδέετο ἐξ Αἰγύπτου οὗ διέμενε
πρὸ τοῦ Πολέμου καί ὑπηρετοῦντα ἕως Ἀστυματιστῆς εἰς τὸ Κλιμάκιον
τῆς ὀργανώσεως ATBANE FORCE τὸ ἐγκατεστημένον εἰς τὸ ἄνω θεν τοῦ
Ἀεροδρομίου Γαδουρᾶ ἢ Καλάθου στὰ Χιωτάρια. Τότε ὁ Νεσγός εἶχε μέγισ-
τον κύρος καί ὄναμιν παρὰ τῇ Ἀγγλικῇ Διοικήσει ἐξω/σου καί εἰς συ-
ζητήσιν περὶ τῆς δράσεως τῆς κατασκοπείας ἀνά τὴν Ρόδον εἶπεν εἰς τὸ
Καϊλακῆ "Λυποῦμαι πολὺ διότι ὅλα τὰ Χωριά τῆς Ρόδου ἔκαμαν τὸ καθή-
κον των ἑσ' Ἑλλήνας, ἡ Μαλώνα ὅμως ἔχει στιγματισθῆ ἕως ἐπικίνδυνος εἰς
τὴν κατασκοπίαν καί εἰς ὅλα τὰ σήματα ἐκ τοῦ Στρατηγείου τῆς Μέσης
Ἀνατολῆς μᾶς συνίστων καί μᾶς διετάσσαν νά προσέχουμεν νά μὴ κερνοῦ-
μεν ἀπὸ τὴν Μαλώναν διότι ἐμεῖ, μετὰ τῶν ἄλλων κρατόρων τῶν Ἰταλῶν
ἦτο καί ὁ Προδότης Σάββας Παπαδοπούλος τοῦ Νικολάου ὁ ὀκοῖος ἐπρόσω-
σε καί τοὺς Κομάντος Ἑλλήνας καί Ἀγγλους οἱ ὀκοῖοι ἔκανσαν περὶ
τὰ 20 Ἰταλικά Ἀεροκλάνα εἰς τὸ Ἀεροδρόμιον Καλάθου τὴν νύκτα τῆς

12ης Σεπτεμβρίου 1942. Ο Ίωάννης Καίλιακης βραίνει θναυός πρό του
μεγέθους της αποκαλύψεως ταύτης και διά τόν χαρακτηριζόν της Μαλώνας
πρώτος κέντρου προδοσίας και κερηκολούθη τήν μετέπειτα δράσιν του Προδό-
του. Μετά παρέλευσιν έτους είδε τόν Προδότην νά συνομηλη φίλικως μέ
τόν Ηεργόν τόν όκοιον εκράτει από τόν βραχίονα όπως συνειθίζει μέ
όλους όσους φοβείται καί θέλει νά γοητεύσθ. Τάς πρώτας ήμέρας από της
ελευθερώσεως οι όκοιστάντες εκ των Έλληνικων φρονημάτων των κείσεσι
όπό των Ιταλών εκζητούν διακρίσεις της όρθσεως των κροδοτών, και ό
Καίλιακης συναντήσας πρό 4 έτών τόν Ηεργόν κατώρθωσε νά τόν κάρη νά
επαναλάβη κένικιον των Ιωάννου Κούττη του Ιταράτιου εκ Μάσσαρι έτών
36 και του Έμμανουήλ Καλαμπέχη του Γεωργίου έτών 46 γεωργού, κατοίκου
Μαλώνας, τήν Ιστορίαν περί της προδοσίας του Σάββα Παπαδόπουλου. Οι α-
κοιστάντες τήν αφήγησιν του Ηεργού εκέγραψαν τότε όπόνημα εν είδει
καταγγελίας και τό υπέβαλαν εις τόν κ. Εκούσαν Ταγ/ρχην Καρ/κής Διοι-
κητήν τότε της ύπηρεσίας Άλλοδακων και καταδίκασε, άλλ' ιδόντες ότι
όέν έτιμωρουντο οι όκοίλογοι εκέμειναν μέ τήν κίβριαν της διαφεύσεως
των ελπίδων περί τιμωρίας των κροδοτών υπό της Έλευθερωτικής Έλλάδος
Οι άναφερόμενοι μάρτυρες Ίωάννης Η. Καίλιακης, Έμμανουήλ Γ. Καλαμπέχη
και Ίωάννης Κούττης έβεβαιώθησαν ότι κροδοτής των Κοράντος οι όκοιοι
εκαυσαν τά Ιταλικά Άεροπλάνα εν τω Άεροδρομίω Καλήθου ήτο ό Σάββας
Παπαδόπουλος, παραστάντες εις τήν ένώκειον του Μονομιλούς Πλημ/κείου
Ρόδου Δίκηην του Παύλου Μουστακέλη τήν 26ην Σεπτεμβρίου
1947, μνησθέντος υπό του Σάββα Παπαδόπουλου επί έξυβρίσει, όότι μετά
τήν εκιστροφήν του εκ Μάσσε Άνατολής όκου υπηρέτει εις τόν Στρατόν
διαφυγών εκ των Ιταλικων φυλακων μετά τήν κατώρρευσιν της Ιταλίας,
επαθε παρά της άδελφής του Χάριστας συζύγου εκύρου Έλένης ότι ό Καρα-
μπινιέρης Μορόκοι όστις ειχε συλλάβει τόν Μουστακέλην τω 1942 μετά
τήν προδοσίαν του Παπαδόπουλου όταν αυτή τόν συνήντησε τω 1945 εν Μα-
λώνα νά εκτελή όπηρεσία μετά του Κωνσταντίνου Κάκα Σταθμάρχου Άρχαγ-
γέλου επί Άγγλικής κατοχής και άρρησε εναντίον του νάτόν σκοτώση;
ό Μορόκοι της ειπε "Γιατί μέ βρύζεις και τά έχεις μέ όμένα και νομίζω
εις ότι έγώ είμαι ό αιτιος της συλλήψεως και προδοσίας του άδελφου σου;
Ο Σάββας Παπαδόπουλος κού τόν ειχαμε σπιούνο μας, αυτός εκρόδωσε
τόν άδελφόν σου και τούς Άγγλους Κοράντος και τούς εκίασαμε, ενω
όταν εκάησαν τά Άεροπλάνα μας, έμεις ένομίζαμεν πως τά εκαψαν οι έρ-
γάτες του Άεροδρομίου, ό Σάββας Παπαδόπουλος όμωκ μās έδωσε τές σω-
τές πληροφορίες παραδόσας σε έμās και εκ κοντινά μέ τρόφιμα προσχόμενα
από τούς Άγγλους Κοράντος τά όκοια εκέσκασε κευστικως από τούς εύρόν-
τας

τας αὐτά φαράδες τῆς Μαλόνας εἰς τὴν παραλίαν Γιάλια. Ὁ Μουστακέλης
 τῷ 1947 συναγτιθεὶς μετὰ τὸν Παπαδόπουλον καὶ μένεα πύρων κατ' αὐτοῦ
 διὰ τὰς συμφορὰς τοῦ ἑκαθὸς ἐκ τῆς προδοσίας του, ἐκετέθη κατ' αὐτοῦ
 καὶ τὸν ἐξύβρισε "ἄτιμον, προδότην, σκιοῦνον, καὶ αἰτιον τοῦ τυφκισμοῦ
 τῶν Κομάντος; Ὁ Παπαδόπουλος ζήτησάς νά τιμωρηθῇ τὸν Μουστακέλην
 καὶ νά δικαιωθῇ διὰ μηνύσεως κατ' αὐτοῦ, ἐξητηθείσθη ἐν τῷ Δικαστηρίῳ
 ἐνώπιον τῶν Δικαστῶν ὑπὸ τοῦ Μουστακέλη δασίς ἐξέθεσαν ἐν λέξιμοι-
 ρεῖα τὴν προδοσίαν του καὶ οἱ Ἀδελφοὶ Κομήτη Κώστα καὶ Θεοφάνης
 ἐκετέθησαν κατ' αὐτοῦ ἐξωθεν τοῦ Δικαστηρίου καὶ τὸν ἐξύβριζόν ὡς
 "ἐλαεινὸν προδότην" ἀπειλοῦντες νά τὸν φωνεῦσων διότι καὶ αὐτοῦς
 τοὺς ἐπρόθεσε κατὰ τὸν Πόλεμον διότι ἤκουον κρυφὰ εἰς τὸ Ραδιόφωνον
 Ἑλληνικὸς Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς καὶ ὀλίγον ἔλαει νά τοὺς τυφκισ-
 σουν οἱ Ἴταλοὶ ἐνῷ αὐτοὺς ἀκούσας τὸ Ραδιόφωνον οὐδέν ἑκαθεὺς ὑπὸ τῶν
 Ἱταλῶν ὡς προδότης καὶ πράκτωρ, οἱ ἀναφερόμενοι μάρτυρες παραστάντες εἰς κήν οὐκίαν τῆς 26ης Ἑπτεμ-
 βρίου 1947 ἐβεβαιώθησαν ὅτι ὁ Σάββας Παπαδόπουλος τοῦ Νικολάου, ἦτο
 Προδότης τῶν Κομάντος καὶ ἐν γένει πράκτωρ τῶν Ἱταλῶν.
 Ἡμεῖς οὐ κατὰ ὑπογεγραμμένοι Ἐμμανουὴλ Κομνηλῆς τοῦ Ἰωάννου καὶ
 Ἰωάννης Πλάτσης τοῦ Χαλαρόπουλος ἠκούσαμεν πέντε τὰ ἐνωτέρω κατὰ τῶν
 Ἰωάννου Καϊλιανῆ τοῦ Νικολάου, Ἐμμανουὴλ Καλαμειχῆ τοῦ Γεωργίου
 καὶ Ἰωάννου Κούττη τοῦ Γεωργίου καὶ ὑπογράφομεν ὡς Μάρτυρες.

Οἱ ἑνωτέρω μάρτυρες

- 1) Ἐμμανουὴλ Κομνηλῆς.....
- 2) Ἰωάννης Πλάτσης.....

